

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Pentru ce suntem nemulțumiți?

Din toate părțile auzim în zilele noastre multe plângeri și nemulțămiri. Aceasta este un semn neplăcut și arată că puțini oameni sunt mulțumiți cu soarta vieții lor. Cât de variate sunt aceste plângeri? Unora nu le place asta, altora cealaltă, unii cârtesc asupra celorlalți și niciodată nu sunt împăcați cu împrejurările.

De unde sunt aceste nemulțumiri?

Întrebarea aceasta ne interesează astăzi mai mult, pentru că să putem păstra mulțumirea când o avem și să o putem câștiga când nu o avem.

Să încercăm a răspunde la această întrebare, arătând unele cauze care privesc nemulțumirea multora. Fiecare dintre noi să judece dacă nemulțumirea cu împrejurările vieții nu zace în aceste cauze și să nu întârzie a le depărta făcându-și prin aceasta viața mai plăcută și mai ușoară.

Aparența tristă că foarte mulți oameni din zilele noastre sunt nemulțumiți cu împrejurările vieții și cu soarta lor pe pământ, o aflăm întâi în acea împrejurare, că ei sperază prea mult dela viitor.

Nădejdea este pentru noi o mare mângâiere. Dumnezeu ne-a dăruit-o, ca să ne însoțească în această viață, să ne liniștească și să ne înveselească viața. Ca fiecare dar, dacă nu-l știm bine întrebuința ne poate strica, așa este și cu darul ceresc cu nădejdea, câtă vreme nădăjduim cu măsură, cumpătat, nădejdea este plăcută și ne îndulcește viața, dacă mergem însă prea departe, dacă așteptăm sau sperăm mai mult decât trebuie, decât putem spera, apoi nădejdea devine o cauză de nemulțumire. Chiar aceasta este vina celor mai mulți oameni, că sunt fără măsură și nu sunt creștinii în nădejdiile și așteptările lor.

Dacă și scată nădejdea numai o dăru de lumină,

ei sperază peste măsură. De s'arată din depărtare o stea luminoasă, ei zăresc îndată cerul întreg deschis și urmarea este, că sunt triști și nemulțumiți, dacă nu se întâmplă toate așa cum ei au așteptat.

În loc de zile mai bune, ei sperază să trăiască timpuri de aur, în loc de îmbunătățire a vieții, ei așteaptă să fie eliberați de orice neplăceri și necazuri.

Nebuni ce sunți! Unde se află o fericire deplină pe pământ? Oare nu are fiecare zi necazurile sale?

Mulți se gândesc: de-aș ajunge numai poziția ceea în societate sau locul pe care-l doresc, atunci aș fi deplin fericit și mă voi putea bucura de viață. Proști ce sunți! Ei nu știu că inima omului nu încetează niciodată de a pofti, că îndată ce s'a împlinit o poftă apare alta în loc. N'au auzit ei, că fiecare poziție socială își are bucuriile și neplăcerile sale? Mulți cred că dacă ar scăpa de persoanele care le stau în cale și le sunt neplăcute și de-ar veni în legătură cu acelea persoane, pe care le-ar dori să fie în jurul lor, toate le vor merge în plin și vor avea o bucurie după cealaltă. Nebunii! Unde sunt oamenii acela cari lucrează totdeauna după voia altora și se acomodează după cuvintele altora?

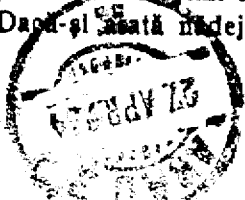
„Cum să nu ne mirăm că foarte mulți se plâng de soarta lor și zic „că nu ași fi crezut că pătesc asta, că n'ași fi așteptat așa o lovitură, să am atât de puține bucurii și atât de multe neplăceri“.

Să nu ne facem prea mari nădejdi dela viitor. Să sperăm puțin și se va îndeplini mai mult și nu vom avea motiv să fim supărați și nemulțumiți.

Dar nu numai nădejdea nemăsurată strică, ci și nădejdea necreștinească este o cauză a nemulțumirii noastre.

Să sperăm numai ce este drept și posibil. Despre ceea ce putem să ne dăm seama înaltea lui Dumnezeu și în fata conștiinței noastre. Deoarece mulți nu fac aceasta ci au speranțe necreștinești, sunt nemulțumiți cu traiul lor.

Sunt unii hrăpăreți după avere cari au multe produse îngrămădite în magazile lor, aceștia doresc

și sperază să fie secetă sau inundări ca să scumpească produsele lor și să le poată desface cu prețuri mari deci cu câștiguri enorme, însă Dumnezeu conduce lucrurile altfel și pedepsește pe aceștia pentru intențiunile lor necreștinești.

Unii copii destrăbălați, cari cred că nu au destulă libertate, abea așteaptă să le moară părinții însă Dumnezeu vrea altfel și îl pedepsește pentru dorința lor. În inimile rele și stricate nu poate fi mulțămire, căci Dumnezeu orânduiește altcum decât se așteaptă.

De vom ocări când avem nemulțumire, nu este lertat. Să nu nădăjdulm ceva ce nu este în conglăsuire cu sfințenia lui Dumnezeu și este în paguba altora. Din ce nădăjdulm fără măsură și necreștinește, din acela vom fi mai nemulțumiți.

O altă cauză a nemulțumirii noastre este, că cei mai mulți nu prețuiesc bunurile care le au. De obicei dorim ce nu putem avea și disprețuim ce posedăm. Nesăturat este omul în dorințele sale. Din ce are mai mult din acela dorește și mai mult și cea mai mică pagubă îl nemulțumește. Un mijloc foarte bun contra nemulțumirii este, *să nu trecem cu vederea peste ceea ce avem*. Pe pământ totul este schimbăcios și trecător, acum ni-se dă ceva, mai târziu ni-se ia, dar cu toate acestea totuși ne mai rămâne ceva bun. Ne plângem că venitu-i este prea mic și că nu putem economisi nimic că nu putem trăi, însă la toată încordarea noastră avem brațe sănătoase și pâinea cea de toate zilele nu ne va lipsi.

Ne plângem de necazurile familiare, dar nu ne gândim că avem și copii bui dăruiți de Dumnezeu cu talente și cu porniri bune.

Vă credeți nefericiți dacă părintii nu v'au lăsat averi de moștenire însă nu prețuiți aceea, că părintii v'au dat o creștere aleasă și v'a dat posibilitatea să vă câștigați dinstit pâinea cea de toate zilele.

Mulți văd numai ce au alții bun și zic; „Ce bine are cutare sau cutare și eu duc lipsă“ Dar nu văd și nu știu ce-l apasă și ce-l supără pe celălalt. Nu este totdeauna fericire ocolo unde e și bogăția, dupăcum un trup frumos nu cuprinde totdeauna și o inimă bună.

Nu trebuie să fim nemulțumiți dacă suntem săraci. Să mulțumim Domnului că ne-a dăruit cu sănătate și cu putere de muncă. Cine va vrea să fie mulțumit să învețe a prețui bunurile ce le are și să nu se uite numai la ceea ce-i lipsește, toate nu le poate avea nimenea. Dumnezeu a împărțit darurile sale în mod diferit, dar nu a lăsat pe nimenea lipsit. Fiecare a primit câte ceva ca să poată fi mulțumit și să poată trăi. *Omul nu trebuie să aștepte totul de-a gata*, el încă trebuie să lucre, să contribuie cu toate puterile ca să fie mulțumit. Deci altă cauză a nemulțumirii cu soarta este, că așteptăm totul din altă parte și nu ne străduim noi să facem și să muncim pentru binele

nostru. Dumnezeu să facă totul pentru noi și omul nimic? Asta nu o vom cere. Căci pentru ce ne-a dat Dumnezeu atâtea puteri trupești și sufletești, dacă noi nu le folosim pentru fericirea noastră.

Cine nu-și dezvoltă sau cultivă puterile trupești și sufletești cine nu-și îngrijește sănătatea, acela nu poate socoti că va avea o viață tihnită.

De câte ori ținem fericiți pe unii cari au bogății însă păcatele și prostiile lor le amărăsc viața, nu au dragoste între ei, unul ajută contra celălalt; pot avea noroc în negustoriile lor, dar cum poate dăinui bogăția și nemulțumirea, dacă ei nu sunt străduitori și cumpătați în economia lor?

Trebuie să ne cultivăm mintea și să ne nobilităm inima tot mai mult. Cu aceasta contribuim la fericirea noastră. Înăuntrul nostru trebuie pusă temelia fericirii, altfel este trecătoare. *Foarte mulți oameni au inima nesăturată și uită că și necazurile și neplăcerile vieții sunt de fulos*. În tot răul este și un bine aceasta încă este o cauză a nemulțumirii noastre. Suntem pe pământ într'un loc de încercare, nu suntem desăvârșiți ca să putem ajunge la deplinătate. Trebuie să trecem prin multe încercări și nenorociri.

Aici trăim între oameni și nu între îngeri. Ar putea fi deci aici pe pământ, fericirea statornică? Cum să fie deci mulțumiți pe pământ acela, cari vor să trăiască încontinuu numai în plăceri și dacă le vine numai puțină supărare, încep îndată a se vâltă? Cum să fie mulțumiți acel ce se tângulesc la cea mai mică neplăcere și disperează la fiecare muncă, fie cât de ușoară o privesc ca pe o sarcină și o plagă pentru ei. Cine vrea să trăiască îndestulat într'o casă sau familie, trebuie să se știe acomoda împrejurărilor.

Cine trăiește pe pământ, să nu ceară tralul din cer, de care va avea mai târziu parte dacă și-l va câștiga. Să nu pretindem dară aici pe pământ, o fericire fără sfârșit, pentru aceasta trebuie mai întâi să muncim și să o câștigăm. Pe pământ se schimbă munca cu odihna, suferința cu bucuria, tuturor le este dat ceva din muncă și din odihna, din suferință și bucurie, de amândouă acestea avem trebuință dacă vrem să devenim mai desăvârșiți și mai buni. Ceea ce nu face odihna, suplinește munca, ce nu face bucuria, îndeplinește supărarea.

Cine vrea să aibă numai plăceri în viață, numai odihna și desfătări, acela nu știe ce este virtutea. Pământul nu este cer; cerul trebuie câștigat prin muncă și virtute. Nu avem aici o viață statornică veșnică, de aceea nu putem pretinde îndeplinirea oricărei dorinți pe pământ. Nu urmează oare după zile triste, zile de bucurie? Nu cresc cei mai frumoși trandafiri printre spini? Totdeauna omul trebuie să cugete ce este el și ce scop are și să nu uite că trăiește pe pământ, iar nu în cer.

Nu numai cu soare și cu ploaie cresc florile și se coc semănăturile. Așa mergem și noi, oamenii între

suferinți și bucurii spre o desăvârșire și va veni timpul, când vom secera fructele muncii noastre cu bucurie și chiar binecuvântarea suferințelor noastre o vom putea ajunge.

Dar nu trebuie să uităm că și *încrederea prea mică în purtarea de grijă a lui Dumnezeu contribuie la mulțumirea noastră cu viața*. De ar exista lumea numai de câțiva ani, nu ne-ar prinde mirarea, că oamenii pun atât de puțină încredere în Dumnezeu. Dară lumea există de atâtea mil de ani în cea mai bună ordine și cu toate acestea oamenii pun în atotputernicia lui Dumnezeu în înțelepciunea și bunătatea lui, prea puțină încredere.

Cine cunoaște mai bine de ce avem noi trebuință aici decât cel ce există din veșnicie? Noi cari vedem numai în depărtare de o palmă sau cel ce cuprinde lumea toată dintr-o privire? Noi care vedem numai prezentul, sau cel ce știe și viitorul? Este nejust să fim posomorâți și nefericiți dacă ni se întâmplă ceva neplăcut sau dacă nu ni se îndeplinesc dorințele.

Dacă ni se întâmplă din vina noastră vre-o nenorocire, apoi să ne învinuim numai lumea și neprevăderea noastră, de am făcut totdeauna ce ne-a stat în putere, atunci să ne lăsăm toată nădejdea în Dumnezeu care singur știe ceace ne este astăzi sau mâine de folos. Să nu fim ca copilul care plânge când tata l-a luat cuțitul din mână, sau dacă nu-l dă ce îi poate strica.

De câte ori nu am simțit în viață, că mai bine a fost pentru noi dacă Dumnezeu nu ne-a dăruit ce am dorit! Aceasta o cunoaștem în viața aceasta scurtă unde este numai începutul nu sfârșitul vieții și al lucrurilor. Câte vom înțelege noi în lumea cealaltă unde toate le putem privi și înțelege?

Deaceia trebuie în toate împrejurările să ne punem nădejdea noastră întreagă în Dumnezeu care ne poate dărui mai mult decât cerem. Să nădăduim spre Domnul când suntem în necazuri și în primejdii când ne pierdem liniștea inimii, spre Dumnezeu care îndreptează căile celor ce-l iubesc totdeauna spre bine.

Să rostim și noi cuvintele sfintei Scripturi: „Avem un Dumnezeu în cer, care ne ajută și un Domn care ne scapă de la moarte, sfatul său este minunat și el toate le îndeplinește spre bine. Dumnezeu ne dăruiește pacea, pe care oamenii nu ne-o pot da. Dumnezeu ajută, Dumnezeu ne-a ajutat. Aceasta trebuie să o mărturisim, dacă privim la ceace am fost și ceace suntem, la ce am avut și ce avem astăzi. Dar felul în care Dumnezeu ne-a ajutat n'a fost întotdeauna după așteptarea noastră“.

Protopop lt. colonel.

I. Hociotă.

Vizitație canonică

Prea Sfinția Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa vizitează parohiile din protopopiatul Belințului.

Prea Sfinția Sa, — folosindu-se de Duminica din 22 Apr. a. c. și de sărbătoarea Sfântului M. M. Gheorghe din 23 Apr. a. c., a vizitat în aceste două zile parohiile din Șuștra, Topolovățul Mare, Topolovățul Mic, Ictarul și Budinț, spre marea bucurie și mângăiere a credincioșilor.

Prea Sf. Sa, — însoțit de consilierul referent Mihai Păcășianu — a plecat de la reședință cu mașina Sâmbătă după masă la ora 5, iar la ora 7 seara au sosit la Recaș unde distinsul nostru avocat, Dl Dr. Lucian Gheorghievici, delegatul Eparhiei Aradului în congresul național bisericesc din București, a dat o masă în onoarea Prea Sf. Sale, invitații fiind la masă mai mulți distinși intelectuali din loc în frunte cu protopopul romano-catolic. În cursul mesei corul bisericii ort. români și corul german romano-catolic din Recaș au dat o serenadă în onoarea Prea Sf. Sale, cărora Prea Sf. Sa le-a mulțumit pentru dragostea ce a manifestat.

Duminica dimineața în 22 Apr. a. c. la orele 8 și 40 m. am trecut la Șuștra. La intrarea în comună ne-a așteptat o mare mulțime de popor în frunte cu dl primpretor Ernest Weiss, care în cuvinte alese și călduroase a urat Prea Sf. Sale bun sosit dorindu-i, în numele poporului mulți fericiți ani. Prea S. Sa a descins la locuința preotului local Simeon Lugoian. Înaintea casei a așteptat o mulțime de popor în frunte cu primarul Petru Negru care a întâmpinat pe Prea Sf. Sa în câteva cuvinte bine simțite. Corul a cântat „Întru mulți ani Stăpânel“ O școlăriță a oferit Prea Sf. Sale un frumos buchet de flori rostind următoarea poezie compusă de învățătorul Kișu.

„Înalt Prea Sfințite Domnule Episcop,

Unde este oare un pom sau o floare

Să nu se bucure de rouă, de soare?

Un copil văzându-și mama lui ori tata

Să le sară'n brațe bucurătoare gata.

Floarea cea de vișin vântul o scutură,

Biserica noastră saltă, se bucură,

Se simțește mare foarte fericită,

Că azi are parte de o rară vizită,...

Din suflet viu strigă sincer și smerit:...

Înalt Prea Sfințite bine ați venit!

Cu biserica și școala în unire

Trăiește o zi de rară fericire

Cu respect și onoare aici Vă întâmpină,

Smerită salută și Vi-să închină.

Ci astfel vă urează:

De viață lungă Cerul Vă încunune,

Să îndreptați poporul pe cărări mai bune,

Luncă înflorită viața Vă fie,
Să 'ndreptați poporul pe drum de țară
Și'n semn de iubire și sfinte simțiri
Prin mine Vă 'oble acești trandafiri.

Dela loculna preotului, — Prea Sf. Sa a fost condus la sf. biserică cu procesiune, la care a luat parte mult popor. Sf. Liturghie a fost oficiată de Prea Sf. Sa asistat de un sobor de preoți și diaconul Catedralei.

În cursul sfintei liturghii, candidatul de preot Constantin Ungurean a fost hirotonit diacon pentru parohia Zărand.

Răspunsurile au fost date de corul bisericesc.

La sfârșitul serviciului religios, preotul Simeon Lugojan a prezentat Prea Sf. Sale raportul despre situația parohiei Șuștra arătând, ce progrese a făcut sub păstorirea sa de 11 ani și de ce scăderi suferă astăzi. Populația parohiei în raport cu trecutul este în descreștere, căci numărul de unii și nici unul domnește în fiecare casă. Concubinajul se menține deși față de trecut a scăzut. Repausul duminical nu e respectat. Starea materială a credincioșilor s'a ameliorat prin reforma agrară.

După acest raport, Prea Sf. Sa ține o puternică predică despre convertirea Mariei Magdalena. O lumină sfântă s'a pogorât asupra acestei femei păcătoase, lumina lertării, o rază de înlățe și mângăere s'a pogorât în inima ei. A devenit o faptură nouă. Poporul a ascultat cu multă atențiune aceasta frumoasă predică.

La împărțirea anaferei s'au distribuit broșuri din Biblioteca creștinului ortodox.

Dela Șuștra am trecut la parohia Topolovățul-Mare. Aici s'a făcut Prea Sf. Sale o primire triumfală. La intrarea în comună, a așteptat o mare mulțime de popor în frunte cu corul bisericesc, primpretorul plasei și primarul comunei, Dionisie Seculi care a binevențat pe Prea Sf. Sa într'o scurtă vorbire pe care a încheiat-o cu cuvintele: „În numele acestei comune politice Vă zic: Bine ați venit Stăpâne și întru multă sănătate să trăiți!”

Corul a cântat „Întru mulți ani Stăpâne!”

Poporul: bărbați și femei, tineri și bătrâni și școlari au fost înșiruiți dând acestei primire o înfățișare impozantă și disciplinată. Intrarea s'a făcut în sunetul clopotelor și cântările corului. Bucuria a fost generală.

Preotul locului Nicolae Clurescu a dat o masă în onoarea Prea Sf. Sale.

După masă Prea Sf. Sa, asistat de un sobor de preoți a oficiat slujba vecerniei, la care a cântat corul bisericesc. Biserica spațioasă a fost arhiplină.

La sfârșitul slujbei, preotul locului prezintă raportul despre situația parohiei, din care cu durere constatăm două mari scăderi: descreșterea poporului și concubinajul, care în timpul din urmă a mai scă-

zut. Explicația este următoarea: — zice Preotul — se căsătoresc de timpuriu, fără să aștepte vârsta legală și așa rămân fără binecuvântarea bisericească. La încheierea acestor căsătorii nelegiuite, se are în vedere de comun numai interesele materiale.

Ne place să credem, că sub păstorirea tinărului preot, concubinajul încetul cu încetul va fi înlăturat.

Prea Sf. Sa a predicat despre datoria părinților de a se îngriji de buna creștere a copiilor lor și în special de a-i crește în frica lui Dumnezeu. A fost o predică foarte actuală, pentru că cei mai mulți părinți se îngrijesc de hrana copiilor lor, dar cu educația lor nu-și sparg capul. Exemplele aduse din viața de toate zilele, au făcut o adâncă impresiune asupra poporului. Am văzut pe unii lăcrămând.

La sfârșitul vecerniei s'au distribuit broșuri.

(va urma)

Comemorarea revoluției lui Horia la Arad.

O zi de mare sărbătoare pentru arădani.
— Conferința d-lui Octavian Goga.

Orașul nostru a avut Duminică în 15 Aprilie a. c. o zi de mare praznic românesc, datorită cercului studenților arădani din București, care a știut să-și îmbine fericit comemorarea a 10 ani dela înființare cu o strălucită pomenire a revoluției lui Horia, Cloșca și Crișan, întâmplată acum 150 de ani.

Comemorarea răscoalei Moșilor s'a început cu un serviciu divin oficiat la catedrală, și a continuat la Palatul cultural, unde au adus omagii memoriei răscoalaților reprezentanții tuturor societăților românești din Arad.

Întâitul a vorbit I. P. C. Sa arhimandritul Suciu, care a dat citire unei scrisori mișcătoare a P. S. Sale episcopul Grigorie, absent din oraș din cauză că a trebuit să meargă la instalarea noului episcop al Caransebeșului. Au vorbit apoi d-nii: dr. Silviu Moldovan, în numele baroului, dr. Cluca, subprefect, în numele administrației, prof. dr. N. Popovici, în numele Academiei teologice și al Asoc. profesorilor; Ascaniu Crișan, director de liceu, în numele „Astrei”; ing. R. Cărpinișanu, în numele foștilor voluntari; dr. Aron Petrușiu, în numele Ligii antirevizioniste și al societății patriotice „Străjerul”; Brutus Păcuraru, în numele Camerei de comerț; I. Boariu, în numele Asociației învățătorilor, și apoi studenții Șt. Lucaciu, Oct. Pop și Grozavu, în numele studenților din Arad, Cluj și Oradea.

Uitumul a luat cuvântul d. A. Crișan, președintele cercului studenților arădani din București, arătând că pomenirea de astăzi e numai un început, deoarece studenții au hotărât să ridice la Arad un monument celor trei martiri ai revoluției dela 1784.

Anunțarea acestei hotărâri a fost primită de public cu ropote de aplauze.

După amiază a fost la teatru un foarte reușit festival la care s'au cântat cântece naționale, s'au recitat de către studenții O. Gherman și G. Moțica poezii de Oct. Goga și Silvestru Moldovan, și s'a jucat piesa istorică „Zorile” de St. O. Iosif, urmată de o însuflețită cuvântare de încheiere a d-lui A. Crișan, președintele cercului studențesc.

Punctul principal al comemorării a fost conferința d-lui Octavian Goga, ținută în cadrele festivalului dela teatru.

Distinsul orator a vorbit despre problema națională de astăzi, arătând că prin realizarea desrobirii dela 1918 nu s'au împlinit decât o parte dintre postulatele revoluționarilor lui Horia, deoarece desrobirea nu va fi definitivă, decât când va ajunge românul stăpân în țara sa, scăpat de străini cari împiedecă dezvoltarea noastră.

Conferențiarul a făcut o largă și impresionantă expunere a situației în care ne-a arătat aservirea noastră la minoritari și a avut cuvinte aspre în contra politicianismului care a făcut posibilă această încălecăre a neamului românesc de către străini. A încheiat arătând că salvarea românilor nu poate veni, decât prin ideea națională.

După impresionantele comemorări dela teatru și Palatul cultural, a urmat seara, la Cercul Românesc, o petrecere studențească, închinată aniversării de zece ani a înființării cercului studenților arădani din București.

După conferință, d. Octavian Goga a făcut declarații presei române și celei minoritare.

Cu privire la „chestiunile la ordinea zilei”, a declarat că ele n'ar exista, dacă am avea un guvern cu autoritate. Despre complot a spus, că nu prezintă atâta gravitate câtă i s'a atribuit indeosebi de presa anumitor țări străine.

A vorbit apoi despre chestiunea minoritarilor și a străinilor, arătând că n'a fost condus de niciun resentiment în contra ungarilor în interpelarea sa dinainte de Paști, ci a fixat numai un principiu: proporționalitatea, care este singura temelie a unui stat serios administrat. Câtă vreme nu se va respecta acest principiu, românii vor tânji, iar de tânjirea lor se vor resimți grav și minoritățile etnice din pătura de jos. Nu sunt admisibile situații ca acelea ce le-am arătat prin interpelarea privitoare la repartitia etnică a slujbelor, sau ca acela dela o societate din Ploiești, care deși și-a putut amortiza prin bunăvoință românească un miliard și 400 de milioane de lei, nu are niciun slujbaş român.

D. Goga a stăruit apoi asupra bizarei mentalității a ungarilor, cari suferă, dintre toate popoarele, de cel mai exagerat romantism. Poporului maghiar i se face de conducătorii săi o educație greșită. Nu e nici o

altă țară al cărei spirit public să fie îmbibat de exagerări ca al Ungariei. Grație acestui spirit, la Budapesta se crede că se poate lupta în acelaș timp pe trei fronturi, în contra românilor, în contra cehoslovacilor și'n contra sârbilor. Dece, dacă nu se pot împăca măcar cu unul? În cecece ne privește, împăcarea e imposibilă atâta vreme, cât Ungaria răspunde lealității noastre cu „nez, nem, soha”. Conducătorii maghiari ar trebui să-și dea seama, că politica aceasta a lor este un lux prea costisitor pentru propria lor nație. Noi suntem gata oricând pentru o normalizare a raporturilor, dar cheia este la Budapesta.

Românismul la umbra Crucii.

De Dr. Pompiliu Puticiu
referent județean.

(Continuare)

Așa, precum vechile voievodate și mai apoi principatele române au avut la temelie lor credința creștină, și precum erau creștine și toate luptele de o dărză împotrivre, pe toată întinderea Dunării românești și pe toată întinderea spinării Carpaților, la atacurile popoarelor păgâne, fie că acestea erau de viță mongolică, fie că se scurgeau de pe coastele munților Urali, fie că de pe drapelele semeț fălăitoare amenința semi-luna, tot astfel și în noul stat român va trebui să dureze și să triumfe învățăturile lui Iisus, — această sfântă pavază a ideii de libertate, în tot timpul evoluției acestei ideii la poporul român.

La noi, precum rezultă din toate faptele și evenimentele istorice, libertatea și creștinismul oriental, sau ortodoxismul, erau două idei surori, cari mergeau alături în toate manifestările noastre ca naționale, fie ca manifestare patriotică, fie culturală.

Lăcașul Crucii pentru Românul a fost biserica ortodoxă. În această biserică și-a găsit națiunea română, în toate timpurile, fie de progres, fie de regres, izvorul dădător de viață. În aceste lăcașuri sfinte reîncolți, la noi, ideea de libertate și unitate și acea de dezvoltare națională. Această biserică ortodoxă a fost leagănul noului și marelui stat român de azi!

Dovadă eclatantă, că la noi ortodoxismul și ideea de libertate au fost două idei surori, sunt războaiele cu Turcii, timp de mai multe secole, dela Mircea cel Bătrân, până la 1877, pentru că aceste războaie au fost duse în apărarea creștinismului european în general, și a ortodoxismului în special, și în apărarea sau recăștigarea libertății și independenței noastre naționale.

„Osmanii se răspândiră ca o furtună asupra peninsulei balcanice — scrie d. prof. univ. Sextil Pușcariu în istoria literaturii (eval vechiu). Abia la Du-

năre se opri furtunosul Balazid, lovit în plept de tolagul moșneagului viteaz Mircea. Țările Dunărene rezistaseră furtunii mult timp după ce popoarele balcanice fură subjugate, și după ce pe turnul sfintei Sofii din Constantinopol se ridicase semi-luna turcească. — În continuare, d. Sextil Pușcariu scrie că: „Religiunea era valul ce acoperea ca apa, pe toți cei de o lege,“ iar „Domnii români se complăceau în rolul acesta de sprijinitori ai ortodoxismului“.

Despre rolul ortodoxismului, d. prof. univ. și istoric distins ardelean Lupaș scrie: „tot ce s'a putut realiza în domeniul vieții spirituale a românismului din vremile trecutului îndepărtat și până în pragul zilelor noastre, poartă imprimată pecetea darului duhului sfânt al ortodoxiei, în care s'a plămădit însuși sufletul etnic al acestui popor, și din care au izvorit toate creațiunile lui, ca artă, literatură și cultură, meșteșugurile și științele, și toate căile spre perfecționare morală și intelectuală“ (v. conf. din 5 Martie 1933, Cluj).

I se aduce acestui ortodoxism vina, că ne-a legat în tot timpul dezvoltării noastre culturale de cultura Orientului, formând un zid între noi și popoarele catolice din Vest și Nord. Că astfel, ne-ar fi ținut izolați de cultura mai avansată a popoarelor catolice. Spre a se evita orice greșală în interpretarea acestei vinovății, ar fi la locul ei s'o spunem cu modestie, că nu ortodoxismul a fost piedeca dezvoltării noastre culturale ci acel slavonism, cu care ortodoxismul din acest Orient era căptușit, precum că nu catolicismul a avut meritul să procure popoarelor catolice o cultură mai avansată, ci latinitatea care din Roma păgână se reflecta glorioasă și aruncă valul ei de lumină asupra secolelor de mai târziu de viață creștină. Dovadă este constatarea d-lui prof. Nicolae Iorga, care în lucrarea D-Sale asupra istoriei artelor medievale și moderne ne spune că: „creștinismul, dela care pleacă o mare perloadă deosebită din istoria omenirii, e redus a împrumuta, adaptându-le numai pentru scopurile sale particulare, formele artistice de care lumea romano-greacă și răsăriteană se servea la sfârșitul erei păgâne“.

Invinuirea ce se aduce bisericii ortodoxe, că ar fi fost o piedecă a civilizațiunii române, se învederează mai bine la d. Lovinescu, în lucrarea sa asupra istoriei civilizațiunii române moderne, unde D-Sa scrie că: „ortodoxismul ne-a impus o limbă liturgică și un alfabet străin, fără a ne ajuta la crearea unei culturi și arte naționale“ și că: „în dosul crucii bizantine se ascunde rusul“, ca apoi să concludă că: „într'o epocă în care religia constituie singurul mediu de dezvoltare a civilizațiunii, acțiunea culturală a ortodoxiei nu poate fi privită ca îndestulătoare“. În altă parte a lucrării, d. Lovinescu mai scrie, că: de „ar fi izbit încercările, de altfel stăruitoare ale catolicismului, soarta poporului nostru ar fi alta: revărsându-se asupra lui, cultura latină l-ar fi introdus, în veacuri

înainte, în procesul vieții apusene“. D. Lovinescu nu precizează îndeajuns, dacă înțelege să confunde catolicismul cu latinitatea, sau să distingă ortodoxia de slavonism. Această confuzie, de altfel observată la unii cărturari ai noștri, de bunăseama că ar putea avea efecte rele asupra ortodoxiei noastre, pentru că e o greșală să se identifice catolicismul cu latinitatea și ortodoxismul cu slavonismul.

Ortodoxismul nu înseamnă slavonism, și cu atât mai puțin cu cât se știe că, odată ce, din veacul al XVIII, el începând să rupă legăturile cu slavonismul, dacă s'a orientat spre apus, s'a orientat spre cultura latină și nici de cum spre catolicism! — Nu vom fi avut noi, ce-l adevăr, arta decorativă sculpturală, picturală și arhitectonică din Florența, Padova și Veneția, sau alte centre ale Apusului, și nici nu vom fi avut cu Lionardo da Vinci, un Rafael sau Michel Angelo. Dar, — ortodoxismul să fi fost de vină, că nu l-au avut, ori slavonismul? Ale cui creaturi sunt ele: ale latinității, sau ale catolicismului?? — Într'un mediu al latinității, în lumina Romei păgâne, evident, că ei au fost creaturile culturii acestei latinități, iar acel ce a știut să beneficieze de aceste talente și să le dea o întrebuințare cu o nebanuită și neîntrecută dibăcie, punând aceste valori reale la muncă într'un domeniu religios, a fost catolicismul!

O altă constatare, ce va trebui să o facem este, că și dacă slavonismul ne-a limitat toată activitatea socială și culturală într'un mediu răstrâns cultural, — de câteori a străbătut și spre țărișoarele noastre românești câte un suflu cald dinspre acea Romă latină, de care ne lega o afinitate de rasă și care devenind Romă catolică, ne despica ortodoxia în două de atâteaori am simțit și noi, grație înrudirii de sânge, o tresărire, un imbold la munca creatoare. — Ortodoxia noastră legată loculul de slavonism a fost prin urmare nevoită să privească cu tristețea la fructuoasele realizări ale Romei latine în folosul Romei catolice la realizările acelei mari cetăți a lumii civilizate ai cărei fii îndepărtați eram, și pentru cari renașterea veni prea târziu, dar mai simțitoare, ca o splendidă reminiscență a culturii antice, într'o eră nouă de ortodoxism român liber și independent!

Orice acuze de i s'ar aduce și în orice formă ortodoxismului nostru, — e cert că evlaviea poporului român, pe care acesta și-a pus-o întotdeauna în serviciul Țării și al Libertății sale, a fost opera ortodoxismului. — Ce ar fi făcut Neamul românesc fără această evlavie, care l'a dat țării marilor înfăptuiri, a conservării sale, a rezistenței față de orice neam, care temporar sau definitiv se stabili pe acest pământ? — Că poporul român s'a știut afirma cu demnitatea latinității sângelui său în toate luptele sale seculare asigurătoare de existență, de trăinicie contra barbarilor păgâni și contra neamului, este dovada vie a evlaviei sale, a faptului, că el în tot timpul s'a a-

dăpat la izvorul Crucii! — Așa, precum Constantin cel mare a învins prin semnul Crucii ce i se arăta ca o minune pe cer, tot astfel și poporul român a trăit și a învins numai prin acest semn!

(Va urma)

Adunarea generală

a reprezentanților Fondului preoțesc.

După cum s'a publicat în No. 17 din 22 Aprilie a. c. al organului „Biserica și Școala”, Adunarea generală a reprezentanților fondului preoțesc, fixată în statutele fondului să fie ținută în fiecare an Marți după Dumineca Tomei, în anul acesta din cauză de forță majoră a fost amânată pe ziua de Marți în 24 Aprilie.

În această zi, adunarea reprezentanților fondului, s'a deschis la ora 10¹/₂, sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa. Primit cu aplauze furtunoase de reprezentanții fondului preoțesc, P. S. Sa salută preoșimea prin cuvintele:

Hristos a înviat. Apoi într-o vorbire amplă și plină de însuflețire arată chemarea preotului în vârtejul lumii nemulțumite de azi, când dela Biserică se cere o muncă de misionarism sfânt.

Adunarea a decurs într-o atmosferă de dragoste și profundă stimă față de capul eparhiei noastre.

S'au discutat mai multe probleme de interes preoțesc și cu referire la încasarea aranzilor sesiilor reduse și vacante.

La fine părintele protopop Dr. Patrachie Țucra, a mulțumit P. S. Sa părintelui Episcop Grigorie, în numele preoșimei, pentru apostolatul ce-L desfășoară pentru mântuirea și fericirea neamului românesc. Asemenea aduce mulțumirile preoșimei și familiilor de preoți pentru grija și iubirea ce poartă fiecărui preot și familiei sale din eparhie.

Emoționat P. S. Sa roagă preoșimea din eparhie să urmeze exemplul Episcopului ei, care neîncetat muncește, aleargă unde trebuie și se roagă lui Dumnezeu pentru preoșii săi. Constată cu bucurie că cei mai mulți preoți conștii de criza morală și vremurile de prefaceri prin care trece lumea întreagă, se străduiesc cu osârdie să-și îndeplinească misiunea nobilă la care sunt chemați. Ședința se ridică la ora 1¹/₂. Despre decursul acestei adunări se va publica procesul verbal amănunțit în „actele și debaterile” acestei adunări, care se vor trimite fiecărui preot.

Cetiți și răspânșiți

«Biserica și Școala»

Adunări antirevizioniste.

Duminecă în 22 Aprilie a. c. în toate centrele din județul Aradului s'au ținut adunări antirevizioniste unde oratorii trimiși din Arad, au explicat poporului, îndrăzneala ungarilor de-a pretinde ca aceste platuri să se redea ungariei, precum și drepturile noastre asupra Ardealului, Crișanei și Banat, care totdeauna au fost pământ românesc.

În toate centrele s'au oficiat parastase pentru eroii căzuți înainte cu 15 ani în luptele dela Hălmaș și Tisa, precum și pentru creștinii ucși mișelește de bandele de comuniști, săcui etc. Poporul român din județul Aradului a depus Duminecă jurământ că, dacă va fi trebuința își va sacrifica viața pentru apărarea actualelor noastre granițe. Dacă ungarilor le trepue pământ românesc, să poftescă aici. Românii îl așteaptă la granițe.

Dela aceste adunări antirevizioniste, P. S. Sale părintelui episcop Grigorie l s'au trimis mai multe telegrame omagiale. Publicăm aci telegrama dela Chișineu trimisă P. Sale ca președintelui Ligii Antirevizioniste din Arad.

TELEGRAMA.

Prea Sfinției Sale

Dr. Grigorie Gh. Comșa Episcop
Arad.

Poporul român în număr de peste 5000 români din comunele Chișineu-Criș, Sinte-Mare, Nădab, Mișca, Vânători, Colonia Adea și Țipar, adunat astăzi în scopul serbării amintirii eroilor căzuți în lupta pentru desrobirea ținuturilor arădane și pentru a protesta împotriva încercărilor de revizuire a frontierelor sfințite cu sângele sutelor de mii de frați și pe veci, fixate de tratatele de pace, Vă roagă Prea Sfințite ca în calitate de arhipăstor al nostru și președinte al Ligii Antirevizioniste secția Arad ca un luptător neostenit, pentru binele neamului nostru să binevoiți a primi sentimentele de sincere omagii împreunate cu rugăciunea ce o ridicăm spre înălțimile cerului ca să Vă dea putere și sănătate pentru a duce cauza românească la bună izbândă, întru mulți ani Stăpâne!

Președinte, Protopop
P. Marșieu.

INFORMAȚIUNI.

Ședință plenară. Miercuri în 25 Aprilie a. c. Consiliul nostru a ținut ședință plenară cu toate trei secțiunile, sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie.

Intre obiecte au figurat: raportul despre activitatea Consiliului eparhial către Adunarea eparhială, raportul secției economice către Consiliul eparhial plenar, despre cumpărarea casei cu 2 etaje depe bulevardul Regina Maria pe seama fondului preoțesc și despre edificarea unei noi case cu etaj în strada Barișiu.

Necrolog. Pătruși de adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudelor, prietenilor și cunoșcuților că iubitul și neîntatul nostru tată, frate, unchiu, bunic și străbunic VASILIE PAPP, protopop onor., paroh ort. rom. în Topa de sus, fost membru în Congresul național-bis., asesor Consistorial onor., etc., decorat cu medalia „Răsplata muncii pentru Biserică” cl. 2 și cu Ordinul „Coroana României” în gradul de ofițer.

Impărtășit fiind cu Sfintele Taine, a adormit în Domnul în ziua de 31 Martie a. c. în al 91-lea an al vieții și în al 69-lea an al preoției. În mormântarea s'a făcut în ziua de 3 Aprilie cor.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Topa de sus, Aprilie 1934.

În numele rudeniilor: ca fiu, Ioan Papp protopop militar Colonel i. r. Topa de sus, ca frate: Alexandru Papp paroh ort. rom. în Căpâlna.

Deputați la Adunarea eparhială. Duminică în 15 Aprilie a. c. au fost aleși în locurile vacante de deputați la Adunarea noastră eparhială: Dr. Cornel Iancu în cercul Peclca, iar dl Dr. Mihai Mărcuș în cercul Buteni.

Sfințiri de preoți. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a sfințit întru preoți pe următorii clerici:

În 17 Martie a. c. pe Ilie Șeran pentru parohia Chisindia; în 24 Martie a. c. pe Gheorghe Groza pentru parohia Ohabaforgaci; în 23 Aprilie a. c. pe Ctin Ungurean, pentru parohia Zărând, iar în 26 Aprilie pe Lazar Stola pentru parohia Măderat.

Examen de calificare preoțească. În 2 Aprilie a. c. au prestat examenul de calificare preoțească următorii absolvenți ai Academiei noastre teologice: Traian Magoș licențiat dela Facultatea de teologie din Cernăuși, pentru clasa I urbană, Gheorghe Ardelean pt. cl. I rurală, Gheorghe Negru cl. I rurală, Ioan Magdu cl. I rurală, Teodor Șiclovan cl. I urbană, Ilie Tucudean cl. I rurală, Nicolae Lipovan cl. I rurală, Tlb. Gutu cl. I urbană, Gh. Laza cl. I rurală, Gh. Luca cl. I rurală și Aurel Neamțu cl. I rurală. Tot atunci au prestat examenul de promovare preoții: Emil Tomșa din Pescari și I. Glurglu din Buhani. Examenele au fost prestate înaintea Comisiei de examinare, sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei Sat-chinez, în urma rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 2239 | 1934 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Sesiunea parohială.
2. Casa parohială.
3. Stolele legale.
4. Birul parohial răscumpărat, conform deciziei Ven. Consiliu eparhial Nr. 2239 | 1934, cu folosința alor 3 jugh. pământ bisericesc.

5. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de clasa I. (primă).

Alesul va predica regulat și va catehiza elevii școalelor primare din loc, fără nici o remunerație din partea parohiei.

Impozitele după venitele parohiale cad în sarcina celui ales.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Sat-chinez, se vor înainta în termenul concursului. Oficiul protopopesc ort. rom. din Vinga, iar reflectanții se vor prezenta — observând dispozițiile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii — în sf. biserică din Sat-chinez, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sat-chinez, la 10 Aprilie 1934.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: Sava Tr. Seculin protopop.

2—3

Mulțumire.

În numele consiliului parohial ort. rom. din Hălmăgel, aduc și pe această cale expresia celor mai vii mulțumiri Domnului Ioan Moț conducător la C. F. R. și soției sale Ileana, care pentru dragostea ce o au față de biserică locului natal, au donat sfintei biserică un potir din metal argintat, disc stelută, copie și liturgică, în valoare de 1680 lei.

Bunul Dumnezeu să le răsplătească marimnia gestului creștinesc.

Hălmăgel la 17 Aprilie 1934.

*Alexandru Gligor
preot.*

Mulțumită publică.

„Preotul din Remetea-Mare ppresb. Timișoara și pe această cale mulțumește Dlul Dr. Dimitrie Nistor prefect în Timișoara pentru ajutorul de 25000 (douăzeci și cinci mii) Lei acordat parohiei în scopul renovării casei parohiale. Prin bunăvoința Dlul prefect casa s'a renovat și transformat așa că azi este una din cele mai bune case parohiale dela țară”.

Remetea-Mare, la 24 Aprilie 1934.

*Teofil Nistor
paroh.*